

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΚΑΙ 2023.**

**ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΆΔΕΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΓΙΑ «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΒΟΟΕΙΔΩΝ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 100 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΖΩΩΝ,
ΕΝΤΟΣ ΤΕΜΑΧΙΟΥ 362 (Φ/ΣΧ.:35/18)) ΣΤΗΝ ΔΡΟΥΣΕΙΑ, ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ»**

ΑΡ. ΦΑΚΕΛΟΥ: Β236/2022

---

1. Εισαγωγή

Η Έπαρχος Πάφου υπόβαλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος μέσω επιστολής με Αρ. Φακέλου Β236/2022 και ημερομηνίας 16/02/2023, αίτηση για χορήγηση Άδειας Οικοδομής για ανέγερση και λειτουργία κτηνοτροφικής φάρμας βοοειδών δυναμικότητας 100 παραγωγικών ζώων, εντός τεμαχίου 362 (Φ/ΣΧ.:35/18) στην Δρούσεια, στην Επαρχία Πάφου. Η αίτηση δεν συνοδευόταν με το Έντυπο Έκθεσης Πληροφοριών το οποίο απαιτείται σύμφωνα με τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο του 2018 [Ν.127(1)/2018].

Στις 23/03/2023 ζητήθηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος με σχετική επιστολή η υποβολή του Έντυπου Έκθεσης Πληροφοριών, το οποίο υποβλήθηκε στις 25/10/2023. Ακολούθως ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία/πληροφορίες οι οποίες υποβλήθηκαν στις 03/09/2024.

Με βάση την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

---

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

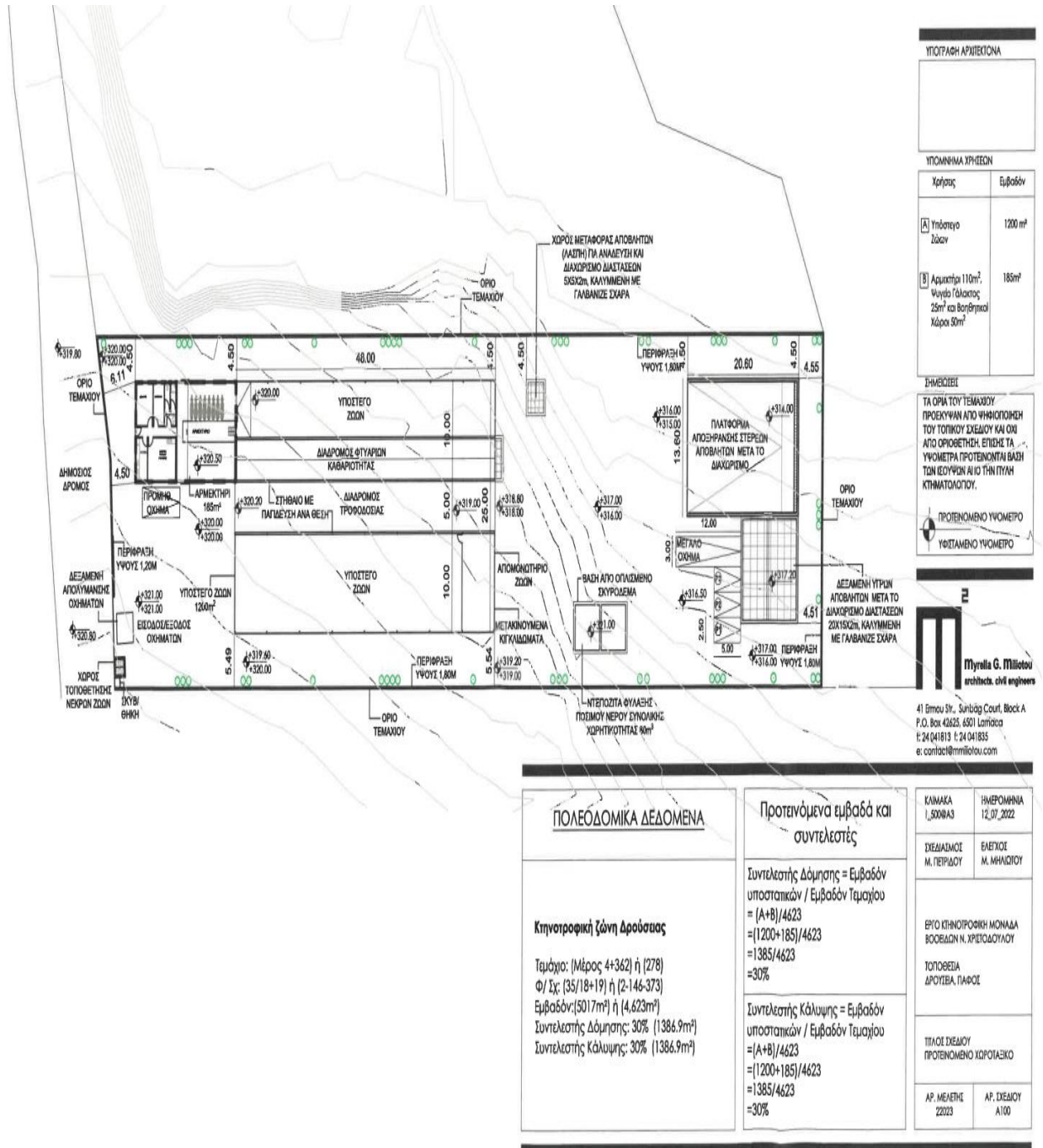
Το Προτεινόμενο Έργο (ΠΕ) αφορά την κατασκευή κτηνοτροφικής φάρμας βοοειδών δυναμικότητας 100 παραγωγικών ζώων εντός τεμαχίου 362 (Φ/ΣΧ.:35/18), εντός διοικητικών ορίων της κοινότητας της Δρούσειας, της Επαρχίας Πάφου. Η συνολική έκταση του τεμαχίου είναι 4,623 m². Η φάρμα θα συνθέτει μια σύγχρονη μονάδα κτηνοτροφίας με αυτοματισμούς και φωτοβολταϊκό σύστημα όπου θα εκτρέφονται αγελάδες για παραγωγή γάλακτος.

Η κτηνοτροφική μονάδα περιλαμβάνει τους πιο κάτω χώρους:

- Αρμεκτήριο (110 m²),
- Δωμάτιο ψυγείου και βοηθητικοί χώροι (75 m²),

- Υπόστεγο στέγασης (1,200 m²),
- Δεξαμενή απολύμανσης
- Πλατφόρμα αποξήρανσης κοπριάς
- Περιφραξη

Τα υπό αναφορά υποστατικά του προτεινομένου έργου φαίνονται στο πιο κάτω υποβληθέν χωροταξικό σχέδιο.

Το έργο θα αποτελεί μια κτηνοτροφική μονάδα 100 αγελάδων (βοοειδών). Η χρήση σύγχρονων μεθόδων λειτουργίας θα έχουν ως στόχος τη δημιουργία μιας γαλακτοπαραγωγικής μονάδας.

Κατά το στάδιο της κατασκευής θα γίνει μικρή μετακίνηση των υφιστάμενων εδαφών εντός των ορίων της εξεταζόμενης μονάδας για την επίτευξη επίπεδων επιφανειών για την ορθή εγκατάσταση και κατασκευή των υποστατικών της μονάδας.

Η συνολική έκταση του τεμαχίου είναι 4,623 m² ενώ η σφράγιση του εδάφους θα έχει έκταση με πλήρη σφράγιση 850 m² και μερική σφράγιση 1385 m². Όλη η έκταση σφράγισης του εδάφους θα είναι αξιοποιήσιμη και εκμεταλλεύσιμη για τον ιδιοκτήτη, ώστε να γίνετε σωστή λειτουργία της μονάδας

Το 70% των ενεργειακών αναγκών της μονάδας θα καλυφθούν από Φωτοβολταϊκό σύστημα 10KW το οποίο θα τοποθετηθεί στην οροφή της μονάδας.

2.1. Χωροθέτηση του έργου

Το Προτεινόμενο Έργο χωροθετείται εντός κτηνοτροφικής πολεοδομικής ζώνης Γγ1. Το Τεμάχιο 362 (Φ/ΣΧ.:35/18) που θα φιλοξενήσει το ΠΕ, βρίσκεται εντός κτηνοτροφικής περιοχής, περιβάλλεται από υφιστάμενες κτηνοτροφικές μονάδες, καθώς επίσης και από γεωργικά τεμάχια.

Επιπρόσθετα, στην ευρύτερη και άμεση περιοχή μελέτης εντοπίζεται αραιή βλάστηση φρύγανα και μικρός αριθμό δέντρων κυρίως στις άκρες των αγροτεμαχίων. Το περιβάλλον είναι υποβαθμισμένο λόγω του φτωχού εδάφους σε οργανική ύλη αλλά και της παρουσίας μεγάλων βράχων – χαραδρών (φυσικά πετρώματα). Άρα το φυσικό περιβάλλον δε θα επηρεαστεί άμεσα ή έμμεσα από την ανέγερση του κτηνοτροφικού υποστατικού.

Το έργο σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, χωροθετείται σε θέση όπου απέχει στις ακόλουθες αποστάσεις από συγκεκριμένα από φυσικά και ανθρωπογενή στοιχεία ως ακολούθως:

- Στα 320 μέτρα, περίπου νοτιοανατολικά από το μικρό εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου του Νικοζυλίτη.
- Στα 300 μέτρα, περίπου ανατολικά από άλλα κτηνοτροφικά υποστατικά.
- Στα 580 μέτρα, περίπου, βορειοδυτικά της περιοχής του Δικτύου Natura 2000, Ζώνη Ειδικής Προστασίας «Φαράγγια Αγίας Αικατερίνης – Αγίας Παρασκευής.

Η πλησιέστερη οικιστική ζώνη της κοινότητας Δρούσειας είναι σε απόσταση 2 χιλιομέτρων, περίπου.

---

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με την Έκθεση Πληροφοριών

3.1. Αέριοι ρύποι σκόνης (κατά την κατασκευή).

3.2. Συνήθεις Εκπομπές Καυσαερίων (κατά την κατασκευή) (NO_x, HC, CO, CO₂, SO₂) από τα μηχανήματα του εργοταξίου.

3.3. Σφράγιση του εδάφους που ανέρχεται στο 7% της συνολικής επιφάνειας του τεμαχίου.

3.4. Θόρυβος, (κατά την κατασκευή) από τα μηχανήματα του εργοταξίου.

3.5. Χρήση φυσικών πόρων (κατά την κατασκευή), (ενέργεια, οικοδομικά υλικά κ.λ.π).

3.6. Δημιουργία δονήσεων (κατά την κατασκευή).

- 3.7. Επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά, (κατά την κατασκευή) ως αποτέλεσμα των χωματουργικών εργασιών. Διατάραξη της τοπικής γεωλογίας και εδαφολογίας.
- 3.8. Υγρά απόβλητα (κατά την κατασκευή). Η μέγιστη ημερήσια παραγωγή υγρών αποβλήτων λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατ' άτομο παραγωγή υγρών αποβλήτων θα είναι 1 m³/ημέρα,
- 3.9. Παραγωγή αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών κατεδαφίσεων (ΑΚΚ), κατά την εκσκαφή.
- 3.10. Στερεά απόβλητα (κατά το στάδιο λειτουργίας), όπως η κοπριά, περίπου. Υπολογίζεται ότι θα παράγονται έως 18 m³ κοπριάς σε ημερήσια βάση (6,570 m³ σε ετήσια βάση)
- 3.11. Αστικά στερεά απόβλητα (κατά το στάδιο λειτουργίας), όπου αναμένονται μικρές ποσότητες αστικών απορριμμάτων από το προσωπικό.
- 3.12. Υγρά απόβλητα (κατά το στάδιο λειτουργίας). Κατά τη λειτουργία του έργου, αναμένεται να δημιουργηθούν μικρές ποσότητες υγρών αποβλήτων κυρίως από το αρμεκτίριο σε ημερήσια βάση (0,15 m³ /ημέρα).
- 3.13. Θόρυβος (κατά το στάδιο λειτουργίας) λόγω της διακίνησης των οχημάτων των εργαζομένων και των προμηθευτών από και προς την μονάδα.
- 3.14. Συνήθεις Εκπομπές Καυσαερίων (κατά το στάδιο λειτουργίας) λόγω της διακίνησης των οχημάτων των εργαζομένων και των προμηθευτών από και προς την μονάδα, καθώς και των γεωργικών μηχανημάτων.
- 3.15. Οσμές και εκπομπές αμμωνίας, υδρόθειου και μεθανίου (κατά το στάδιο λειτουργίας), από τη διαβίωση των ζώων.
- 3.16. Κλινικά απόβλητα (κατά το στάδιο λειτουργίας), από την υγειονομική περίθαλψη των ζώων και νεκρά ζώα.

---

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με την Έκθεση Πληροφοριών

Κατά το στάδιο κατασκευής

Το μέγεθος των επιπτώσεων μπορεί να μειωθεί με την εφαρμογή μέτρων Καλών Πρακτικών στα κατασκευαστικά έργα όπως:

- 4.1. **Σκόνη:** Το ποσοστό της παραγόμενης σκόνης κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής του προτεινόμενου έργου, μπορεί να μειωθεί σε μεγάλο βαθμό (μέχρι και 90%) με την εφαρμογή απλών μεθόδων διαχείρισης και με τη λήψη μέτρων ελέγχου στην πηγή όπως η συνεχής διαβροχή (καταιονισμός) των υλικών που θα συγκεντρώνονται σε σωρούς, των μετώπων εκσκαφής και των διαδρόμων κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- 4.2. **Εκπομπές Καυσαερίων.** Οι αναμενόμενες εκπομπές αέριων ρύπων κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής δεν προβλέπεται να είναι υψηλές. Το προτεινόμενο έργο δε θα επιφέρει σημαντικές περιβαλλοντικές αλλαγές στην περιοχή. Δεν αναμένεται σοβαρή επιβάρυνση της ατμόσφαιρας κατά τη φάση κατασκευής του έργου λόγω του είδους των κατασκευαστικών εργασιών και της μικρής χρονικής διάρκειας. Οι επιπτώσεις αυτές θα είναι βραχυπρόθεσμες.
- 4.3. **Θόρυβος-όχληση:** Οι επιπτώσεις από το θόρυβο που θα προκληθεί στο εργοτάξιο από τη λειτουργία των μηχανημάτων και την κίνηση των οχημάτων μπορούν να μετριαστούν

με τη λήψη μέτρων όπως την τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/ οχημάτων του εργοταξίου και την τήρηση του ωραρίου εργασίας.

4.4. **Υγρά απόβλητα.** Κατά το στάδιο των κατασκευαστικών εργασιών είναι δυνατόν να παραχθούν υγρά απόβλητα από:

- Εκπλύματα από τη διαβροχή σωρών υλικών.
- Αστικά λύματα από το προσωπικό του εργοταξίου.

Για τη διαχείριση των παραπάνω υγρών αποβλήτων, θα ληφθούν οι απαιτούμενες πρόνοιες, οι οποίες διασφαλίζουν την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων στο έδαφος, στα επιφανειακά ή/και υπόγεια νερά και γενικά στο περιβάλλον της περιοχής.

4.5. **Στερεά απόβλητα.** Τα στερεά απόβλητα που θα παράγονται κατά την κατασκευή της μονάδας, θα διαχωρίζονται ανά είδος και θα διατίθενται σε αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων.

Κατά το στάδιο λειτουργίας

Οι επιπτώσεις κρίνεται ότι μπορούν να μετριαστούν σε σημαντικό βαθμό με τη λήψη κατάλληλων μέτρων όπως:

4.6. **Εκπομπές Κουσαερίων** Οι ετήσιες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, από τη λειτουργία της μονάδας και την οδική κυκλοφορία δεν αναμένεται να είναι σημαντικές. Αναμένεται, όμως, ότι θα χρησιμοποιηθεί σύγχρονος εξοπλισμός που θα πληρεί τα κριτήρια εκπομπών και ενεργειακής κατανάλωσης.

4.7. **Θόρυβος.** Γενικά, τα μηχανήματα αναμένεται να έχουν προδιαγραφές χαμηλής στάθμης θορύβου. Για την τήρηση του παραγόμενου θορύβου κάτω από τα επιτρεπόμενα όρια θορύβου θα ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ηχομόνωσης.

4.8. **Υγρά απόβλητα.** Η ροή ή των αποβλήτων από τους στάβλους να οδεύει προς το αγωγό συλλογής τους να γίνεται απρόσκοπτα, δηλαδή να μην υπάρχουν οποιαδήποτε εμπόδια και η κλίση του πατώματος των στάβλων να είναι ικανοποιητική. Τα υγρά απόβλητα θα διοχετεύονται σε στεγανή δεξαμενή και θα διατίθενται στη συνέχεια σε αδειοδοτημένο συλλογέα υγρών αποβλήτων.

4.9. **Ρύπανση εδάφους, επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.** Το σύστημα ανάμειξης των περιεχομένων της δεξαμενής εξισορρόπησης του συστήματος μηχανικού διαχωρισμού να σχεδιαστεί σωστά και να λειτουργεί συνεχώς εφόσον υπάρχουν στη δεξαμενή λύματα, ώστε να αποφεύγονται οι συνθήκες ανάπτυξης σηπτικών συνθηκών, που προκαλούν την εκπομπή πτητικών ουσιών/ ενώσεων και κατά συνέπεια οσμών.

4.10. Η κοπριά θα αποθηκεύεται σε στεγανή πλατφόρμα για χώνευση και ακολούθως θα χρησιμοποιείται ως εδαφοβελτιωτικό.

4.11. **Κλινικά απόβλητα και νεκρά ζώα** από την υγειονομική περίθαλψη των ζώων. Τα κλινικά απόβλητα θα τοποθετούνται σε στεγανούς περιέκτες και θα παραδίδονται σε αδειοδοτημένο διαχειριστή κλινικών αποβλήτων. Τα νεκρά ζώα θα παραδίδονται σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης ζωικών αποβλήτων.

---

6. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι το κτηνοτροφικό τεμάχιο βρίσκεται σε απόσταση από τα όρια των πλησιέστερων προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000.

---

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, αφού έλαβε υπόψη:

- τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου,
- τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου,

δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Επιπρόσθετα, η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος.

Συγκεκριμένα, οι λόγοι είναι οι ακόλουθοι:

Χαρακτηριστικά του έργου: Το έργο αφορά ανέγερση και λειτουργία κτηνοτροφικής μονάδας βοοειδών, δυναμικότητας 100 παραγωγικών ζώων. Στην άμεση περιοχή μελέτης του έργου υπάρχουν και αλλά υποστατικά του ίδιου τύπου λειτουργίας.

Οι κατασκευαστικές εργασίες θα είναι οι συνήθεις για τέτοιου είδους έργα.

Τοποθεσία του έργου: Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός του τεμαχίου 362 (Φ/ΣΧ.:35/18) εντός διοικητικών ορίων της κοινότητας της Δρούσειας, της Επαρχίας Πάφου. Η περιοχή μελέτης εμπίπτει εντός κτηνοτροφικής περιοχής.

Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: οι κυρίες επιπτώσεις από το προτεινόμενο έργο αφορούν κυρίως επιπτώσεις κατά την λειτουργία του. Αναμένεται όμως ότι, με την εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων μετριασμού καθώς και εφαρμογής των πιο πάνω προϋποθέσεων, οι τυχόν επιπτώσεις από την κατασκευή και την λειτουργία του θα προληφθούν και θα είναι διαχειρίσιμες.

Κρίστια Γ. Μιλτιάδου

για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ.: 02.10.011.003.005

19 Σεπτεμβρίου, 2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΆΔΕΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΓΙΑ «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΦΑΡΜΑΣ ΒΟΟΕΙΔΩΝ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 100 ΖΩΩΝ, ΕΝΤΟΣ ΤΕΜΑΧΙΟΥ 362 (Φ/ΣΧ.:35/18)) ΣΤΗΝ ΔΡΟΥΣΕΙΑ, ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ»

ΑΡ. ΦΑΚΕΛΟΥ: Β236/2022

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

- A. 1 Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα αιτιολογημένη διαπίστωση.
- A. 2 Ο κύριος του έργου έχει την υποχρέωση τήρησης των μέτρων πρόληψης/αποτροπής/μετριασμού των επιπτώσεων στο περιβάλλον κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου όπως προβλέπονται στην υποβληθείσα Έκθεση Πληροφοριών.
- A. 3 Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- A. 4 Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
- A. 5 Να χρησιμοποιείται το υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής. Να μην γίνει καμία αναβάθμιση του οδικού δικτύου (π.χ. ασφαλτόστρωση ή διαπλάτυνση).
- A. 6 Κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου να γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται:
- Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.
  - Η αντιμετώπιση και αποκατάσταση τυχόν δυσάρεστων περιβαλλοντικών καταστάσεων που οφείλονται στην κατασκευή και λειτουργία του έργου.
- A. 7 Σε περίπτωση ουσιώδους επέκτασης ή τροποποίησης του έργου, όπως αυτό περιγράφεται και υλοποιείται με τους όρους και περιορισμούς της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης, ο κύριος του έργου να έρθει σε επαφή με το Τμήμα Περιβάλλοντος, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο εμπίπτουν στους περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 και 2023.
- A. 8 Η Περιβαλλοντική Αρχή, διατηρεί το δικαίωμα να επιβάλει τροποποιήσεις για την εν λόγω Αιτιολογημένη Διαπίστωση και οποιουσδήποτε όρους κριθεί αναγκαίο, για την προστασία του περιβάλλοντος. Μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (άδεια οικοδομής, κ.α.) και την λειτουργία του έργου, αν παρατηρηθούν επιπρόσθετα περιβαλλοντικά ζητήματα λόγω κατασκευής ή/και λειτουργίας της προτεινόμενης ανάπτυξης που δεν καλύπτονται από τους όρους της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης, ο κύριος του έργου να επανέλθει για επαναξιολόγηση των επιπτώσεων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που τηρούνται κατά το στάδιο τελικού σχεδιασμού του έργου

- B.1 Να γίνουν τα απαραίτητα έργα για κατασκευή ολοκληρωμένου συστήματος αποστράγγισης και συλλογής των ομβρίων υδάτων. Τα εν λόγω έργα να καλύψουν όλη την έκταση του έργου
- B.2 Τα όμβρια ύδατα από τα στέγαστρα των χώρων σταβλισμού να συλλέγονται και να οδηγούνται σε δεξαμενή αποθήκευσης και από εκεί να διατίθενται για άρδευση (σε κατάλληλες φυτείες ακολουθώντας τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. (ΚΔΠ 283/2023).
- B.3 Τα όμβρια από τα στέγαστρα να μην καταλήγουν στον αστέγαστο χώρο σταβλισμού.
- B.4 Τα ξεπλύματα (υγρά απόβλητα) από το πάτωμα του αρμεκτηρίου, τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος, αφού πρώτα αναμειχθούν, να διοχετεύονται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή αποξήρασης για εξάτμιση ή να χρησιμοποιούνται για μερική άρδευση ή λίπανση δέντρων που βρίσκονται στην κτηνοτροφική μονάδα.
- B.5 Η δεξαμενή αποθήκευσης των αποβλήτων από το αρμεκτήρι να είναι στεγανή, κλειστή και κατάλληλης χωρητικότητας. Να σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο που να αποφεύγεται η εισροή ομβρίων νερών από τη γύρω περιοχή στο χώρο.
- B.6 Να κατασκευαστεί περίφραξη για στάβλισμα των ζώων και με πρόνοια για προστασία από άρπαγες (π.χ. αλεπού).
- B.7 Να κατασκευαστεί, σύμφωνα με τις οδηγίες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, σύστημα πυρόσβεσης.
- B.8 Τα στερεά απόβλητα (κοπριά) από τον χώρο σταβλισμού να συγκεντρώνονται σε στεγανό χώρο αποθήκευσης της κοπριάς, ο οποίος να απέχει τουλάχιστον 50 μέτρα από επιφανειακά και υπόγεια νερά όπως λίμνες, δεξαμενές νερού και κοίτες ποταμών ή ρυακιών.
- B.9 Ο στεγανός χώρος αποθήκευσης κοπριάς να διατηρείται σε απόσταση 300 μέτρων από πηγές ή γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για υδατοπρομήθεια εκτός αν ορίζονται για τη συγκεκριμένη γεώτρηση ζώνες προστασίας υπογείων νερών σύμφωνα με το σχετικό Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 45/1996). Ο χώρος αυτός να είναι κατασκευασμένος από μπετόν (πλατφόρμα), με κλίση προς το κανάλι συλλογής των υγρών, εφοδιασμένος με προστατευτικό τοίχο στις δύο ή τρεις πλευρές σε ύψος 1½ μέτρων. Ο χώρος αποθήκευσης της κοπριάς να προστατεύεται από τις καιρικές συνθήκες με στέγαστρο.
- B.10 Η δυναμικότητα του χώρου αποθήκευσης των στερεών αποβλήτων/κοπριάς να είναι τέτοια ώστε να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης.
- B.11 Η στεγανή δεξαμενή καθώς και τα έργα διαχείρισης και αποθήκευσης των ρυπασμένων ομβρίων υδάτων να διαστασιοποιηθούν, έτσι ώστε να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να αποφεύγονται οι υπερχειλίσεις λαμβάνοντας υπόψη την βροχοπτώση στην περιοχή και τη συχνότητα αδειάσματος / χρήσης του νερού.
- B.12 Κατά την διάθεση της κοπριάς στην γεωργία, ως εδαφοβελτιωτικό, να ακολουθούνται οι σχετικές πρόνοιες του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΔΠ 283/2023).
- B.13 Στην δεντροφύτευση ή και τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντα χώρου του έργου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

- Γ1. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος, στα επιφανειακά ή υπόγεια νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια, ή και τα επιφανειακά νερά ή το έδαφος σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
- Γ2. Ο ιδιοκτήτης του έργου έχει την πλήρη ευθύνη για τη διαχείριση των παραγόμενων Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΚΚ) σύμφωνα με τους των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμούς του 2023 (Κ.Δ.Π. 112/2023)». Επισυνάπτεται παράρτημα όρων για τήρηση τους, όπου εφαρμόζονται (Παράρτημα ΙΙ).
- Γ3. Απαγορεύεται η ρίψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας που ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά, και το έδαφος, η καύση απορριμμάτων, μηχανέλαιων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τα απόβλητα εκσκαφών και κατασκευών που θα προκύψουν.
- Γ4. Κατά το στάδιο κατασκευής να μην υπάρχουν δυνητικά ρυπογόνα υλικά η απόβλητα εκτεθειμένα στα όμβρια ύδατα.
- Γ5. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται, να αποθηκεύονται προσωρινά και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
- Γ6. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την καταστολή της σκόνης.
- Γ7. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου.
- Γ8. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περιφράξη του χώρου εργασιών της κατασκευής. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση.
- Γ9. Άμεση ενημέρωση του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση οποιουδήποτε έκτακτου περιστατικού διαφυγής αποβλήτων ή άλλων ρύπων κατά τη συλλογή και μεταφορά.
- Γ10. Οποιαδήποτε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα από τις κατασκευές (π.χ. αδρανή, μπάζα, μεταχειρισμένα μηχανέλαια, στερεά απόβλητα) να διαχωρίζονται και να μεταφέρονται σε ξεχωριστούς, ειδικά διαμορφωμένους, χώρους για αποθήκευση με την κατάλληλη σήμανση και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022. Απαγορεύεται η καύση απορριμμάτων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τυχόν μπάζα που θα προκύψουν.
- Γ11. Στο χώρο του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2022.
- Γ12. Τα μεταχειρισμένα μηχανέλαια από τη συντήρηση εξοπλισμού πρέπει να συλλέγονται σε κατάλληλα σηματοδοτημένα στεγανά δοχεία τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένο, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022, φορέα διαχείρισης.

- Γ13. Να γίνεται κατάλληλη τοποθέτηση των προσωρινών εγκαταστάσεων υγιεινής, ώστε να μην προκαλούνται προβλήματα στο περιβάλλον.
- Γ14. Η κατασκευή της κτηνοτροφικής μονάδας να επιτρέπει την ορθή εφαρμογή των προνοιών του περί της Υγείας των Ζώων Νόμου 2001-2009, του περί Προστασίας και ευημερίας των Ζώων Νόμου 1994-2002, καθώς και των σχετικών Διαταγμάτων τους.
- Γ15. Με τον τερματισμό των εργασιών να γίνει απομάκρυνση του εργοταξίου και αποκατάσταση όλων των χώρων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

- Δ1. Η υδαρής κοπριά να συλλέγεται και να διατίθεται σε στεγανή δεξαμενή συλλογής αποβλήτων κατασκευασμένη από μπετόν. Ακολούθως με στεγανούς, κλειστούς αγωγούς να μεταφέρεται σε μηχανικό διαχωριστήρα για μηχανικό διαχωρισμό του στερεού από το υγρό μέρος της.
- Δ2. Η δεξαμενή συλλογής πρέπει να είναι κατασκευασμένη από οπλισμένο σκυρόδεμα ή μεταλλική, με κατάλληλη εσωτερική επένδυση ώστε να μην φθείρεται από τα απόβλητα. Η δεξαμενή πρέπει να διαθέτει σύστημα ανάδευσης και να αδειάζετε πλήρως αμέσως μετά τον καθαρισμό των υποστατικών ή να αερίζεται ώστε να μη δημιουργούνται αναερόβιες συνθήκες και δυσοσμία ή να ελκύονται μύγες και να προκαλείται οχληρία. Η χωρητικότητα της δεξαμενής πρέπει να είναι τουλάχιστον διπλάσια από τη μέγιστη ημερήσια παραγωγή υγρών αποβλήτων.
- Δ3. Η διαχωρισμένη από τον μηχανικό διαχωριστήρα κοπριά να συλλέγεται και να διατίθεται με ένα από τους πιο κάτω τρόπους ή με συνδυασμό των τριών πιο κάτω επιλογών:

I. Διάθεση της κοπριάς ως εδαφοβελτιωτικό

Αφού γίνει η συλλογή της κοπριάς, να τοποθετείται σε σωρούς, σε κατάλληλο χώρο αποθήκευσης (πλατφόρμα από οπλισμένο σκυρόδεμα) που να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που προκύπτει σε διάστημα έξι μηνών. Στο χώρο αυτό να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1,50 μέτρων. Η πλατφόρμα να είναι στεγανή ώστε να αποτρέπεται η διαρροή ρύπων μέσω έκπλυσης από τα όμβρια ύδατα προς τα υπόγεια ή/και επιφανειακά νερά και το έδαφος. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων να οδηγούνται σε στεγανή δεξαμενή για εξάτμισή τους. Η δεξαμενή αυτή να διαστασιοποιηθεί κατάλληλα ώστε να έχει τέτοια χωρητικότητα ώστε να μπορεί να δέχεται όλες τις ποσότητες απορροών χωρίς να υπερχειλίζει λαμβάνοντας υπόψη τη μέση ετήσια βροχόπτωση και εξάτμιση της περιοχής. Οι σωροί της κοπριάς να σκεπάζονται κατά την περίοδο βροχοπτώσεων (Οκτωβρίου-Απριλίου).

Η αποθήκευση να γίνεται για περίοδο τριών μηνών, ώστε η κοπριά να χωνεύεται (κομποστοποιείται) και στη συνέχεια να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εδαφοβελτιωτικό, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. Η μεταφορά της κοπριάς να γίνεται με κατάλληλο φορτηγό όχημα, ώστε να αποφεύγεται διαφυγή στο περιβάλλον οποιασδήποτε ποσότητας.

II. Διάθεση της κοπριάς για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση

Η κοπριά μπορεί, επίσης, να χρησιμοποιείται ή διατίθεται για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση. Σε περίπτωση χρήσης της κοπριάς για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση απαιτείται η εξασφάλιση σχετικής Άδειας σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022. Σε αυτή την περίπτωση η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης που να είναι κατασκευασμένη από μπετόν να καλύπτει τις

ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που παράγεται σε διάστημα 15 ημερών. Στο χώρο αυτό να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1.50 μέτρων. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων να οδηγούνται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή για εξάτμισή τους.

III. Διάθεση της κοπριάς σε αδειοδοτημένους σταθμούς επεξεργασίας αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Τέλος, η κοπριά μπορεί να διατίθεται σε αδειοδοτημένο σταθμό επεξεργασίας αποβλήτων, μετά από γραπτή συμφωνία που θα συναφθεί με τον διαχειριστή του σταθμού και η οποία θα πρέπει να κοινοποιηθεί στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος. Σε αυτή την περίπτωση, η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης, η οποία να είναι κατασκευασμένη από μπετόν, να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που προκύπτει σε διάστημα 15 ημερών. Στο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1,50 μέτρων. Ο χώρος να προστατεύεται από τις καιρικές συνθήκες με στέγαστρο. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων να οδηγούνται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή για εξάτμισή τους.

Δ4. Η δεξαμενή αποθήκευσης υγρών, διαχωρισμένων αποβλήτων θα πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- I. Να είναι στεγανοποιημένη. Στεγανοποιημένη δεξαμενή σημαίνει δεξαμενή, της οποίας τόσο ο πυθμένας όσο και τα πρηνή έχουν επενδυθεί με υλικά που έχουν δείκτη υδροπερατότητας τουλάχιστον 10^{-7} cm/sec.
- II. Το βάθος της δεξαμενής αποθήκευσης να μην υπερβαίνει τα 2.50 μέτρα με την ανώτερη στάθμη των αποβλήτων στις δεξαμενή να είναι 40 εκατοστά τουλάχιστο κάτω από την επιφάνεια της δεξαμενής, ώστε να αποφεύγονται διαρροές σε έκτακτες περιπτώσεις. Δεν πρέπει να υπάρχει καμιά υπερχειλίση ή διαρροή από τις δεξαμενή. Η δεξαμενή αποθήκευσης των υγρών αποβλήτων πρέπει να σχεδιαστεί με τρόπο που να αποφεύγεται εισροή σε αυτή ομβρίων νερών από τη γύρω περιοχή.
- III. Το σημείο εισροής (αγωγός) των αποβλήτων στη δεξαμενή πρέπει να είναι τοποθετημένο κοντά στον πυθμένα (σε ύψος 50 εκατοστών περίπου) και το σημείο άντλησης τουλάχιστον 20 εκατοστά κάτω από την εκάστοτε στάθμη των αποβλήτων στις δεξαμενή.
- IV. Οι κλίσεις των πρηνών των χωμάτινων δεξαμενών να εκφράζονται σε κλίμακα από 2:1 έως 3:1.
- V. Η δεξαμενή πρέπει να απέχει τουλάχιστον 50 μέτρα από επιφανειακά νερά όπως λίμνες, δεξαμενή νερού και κοίτη ποταμού ή ρυακιού και από γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για άρδευση και με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι θα έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη της επιφανειακής απορροής, καθώς και της διαφυγής σε υπόγεια νερά.
- VI. Η δεξαμενή να περιφραχθεί και δεντροφυτευτεί περιμετρικά με συστάδα δένδρων ή/και θάμνων κατά προτίμηση ξηρανθεκτικών.

Δ5. Η στεγανότητα της δεξαμενής να ελέγχεται τουλάχιστον μία φορά ετησίως.

Δ6. Να γίνεται καθημερινός οπτικός έλεγχος για τυχόν διαρροή ή υπερχειλίση αποβλήτων από τη χωμάτινη δεξαμενή.

- Δ7. Τα ξεπλύματα (υγρά απόβλητα) από το πάτωμα του αρμεκτιρίου, τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος, αφού πρώτα αναμειχθούν, να διοχετεύονται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή αποξήρανσης για εξάτμιση ή να χρησιμοποιούνται για μερική άρδευση ή λίπανση δέντρων που βρίσκονται στην κτηνοτροφική μονάδα. Στην περίπτωση που τα ξεπλύματα από τους χώρους/πάτωμα του αρμεκτιρίου διαχωρίζονται από τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος, τότε τα πρώτα να διατίθενται για μερική άρδευση/λίπανση, ενώ τα δεύτερα μπορούν, αφού αναμειχθούν, να διατίθενται σε στεγανή δεξαμενή.
- Δ8. Ουδενμία ποσότητα απορροών που θα προκαλούνται από βροχοπτώσεις και που περιέχουν κοπριές ή άλλα απόβλητα να διαφεύγουν από τον χώρο των κτηριακών εγκαταστάσεων της κτηνοτροφικής μονάδας. Τυχόν απορροές που δημιουργούνται σε μη στεγασμένες επιφάνειες να συλλέγονται και μεταφέρονται σε στεγανή δεξαμενή για εξάτμιση και για άρδευση των δέντρων τα οποία θα φυτευτούν περιμετρικά.
- Δ9. Τα νεκρά ζώα να τοποθετούνται σε στεγανό, σκεπασμένο χώρο εντός της κτηνοτροφικής μονάδας, έτσι ώστε να μη δημιουργούν προϋποθέσεις ρύπανσης των νερών και του εδάφους και να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης ζωικών αποβλήτων.
- Δ10. Τα στερεά, κλινικά απόβλητα (π.χ. χρησιμοποιημένες σύριγγες, χρησιμοποιημένα μπουκάλια φαρμάκων, γάζες κ.λπ.) να διατίθενται σε αδειοδοτημένες συλλέκτες κλινικών αποβλήτων για διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης κλινικών αποβλήτων, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.
- Δ11. Η μεταφορά των αποβλήτων (κομποστοποιημένης ή μη κοπριάς) να γίνεται με κλειστά φορτηγά οχήματα.
- Δ12. Έξι μήνες πριν από τη λειτουργία της μονάδας, ο κύριος του έργου θα πρέπει να υποβάλει αίτηση στο Τμήμα Περιβάλλοντος για χορήγηση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013.
- Δ13. Απαγορεύεται η διάθεση ακατάλληλου γάλακτος σε επιφανειακά νερά ή το έδαφος ή το υπέδαφος.
- Δ14. Η λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας να επιτρέπει την ορθή εφαρμογή των προνοιών του περί της Υγείας των Ζώων Νόμου 2001-2009, του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμου 1994-2002, καθώς και των σχετικών Διαταγμάτων τους. Πέραν των Νομοθεσιών αυτών θα πρέπει κατά τη λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας να πληρούνται και να εφαρμόζονται οι πρόνοιες των Ευρωπαϊκών Κανονισμών που αφορούν την Υγιεινή Παραγωγή Τροφίμων.
- Δ15. Να χρησιμοποιούνται οικολογικά/βιολογικά εντομοκτόνα ή παρασιτοκτόνα στις εγκαταστάσεις του ποιμνιοστασίου.
- Δ16. Τα ζιζάνια (αγριόχορτα) εντός του περιφραγμένου χώρου της μονάδας να αποκόπτονται με μηχανή κοπής αγριόχορτων και να μη γίνεται καθόλου χρήση χημικών ζιζανιοκτόνων.
- Δ17. Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του Νόμου, 23(Ι)/2010, περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων), καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 133/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό). Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος που θα επιλεγεί, αφού

τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης για πλειάδα ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού (Κανονισμός 517/2014/ΕΚ, Παράρτημα ΙΙΙ).

Ε. Έκτακτα περιστατικά ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος

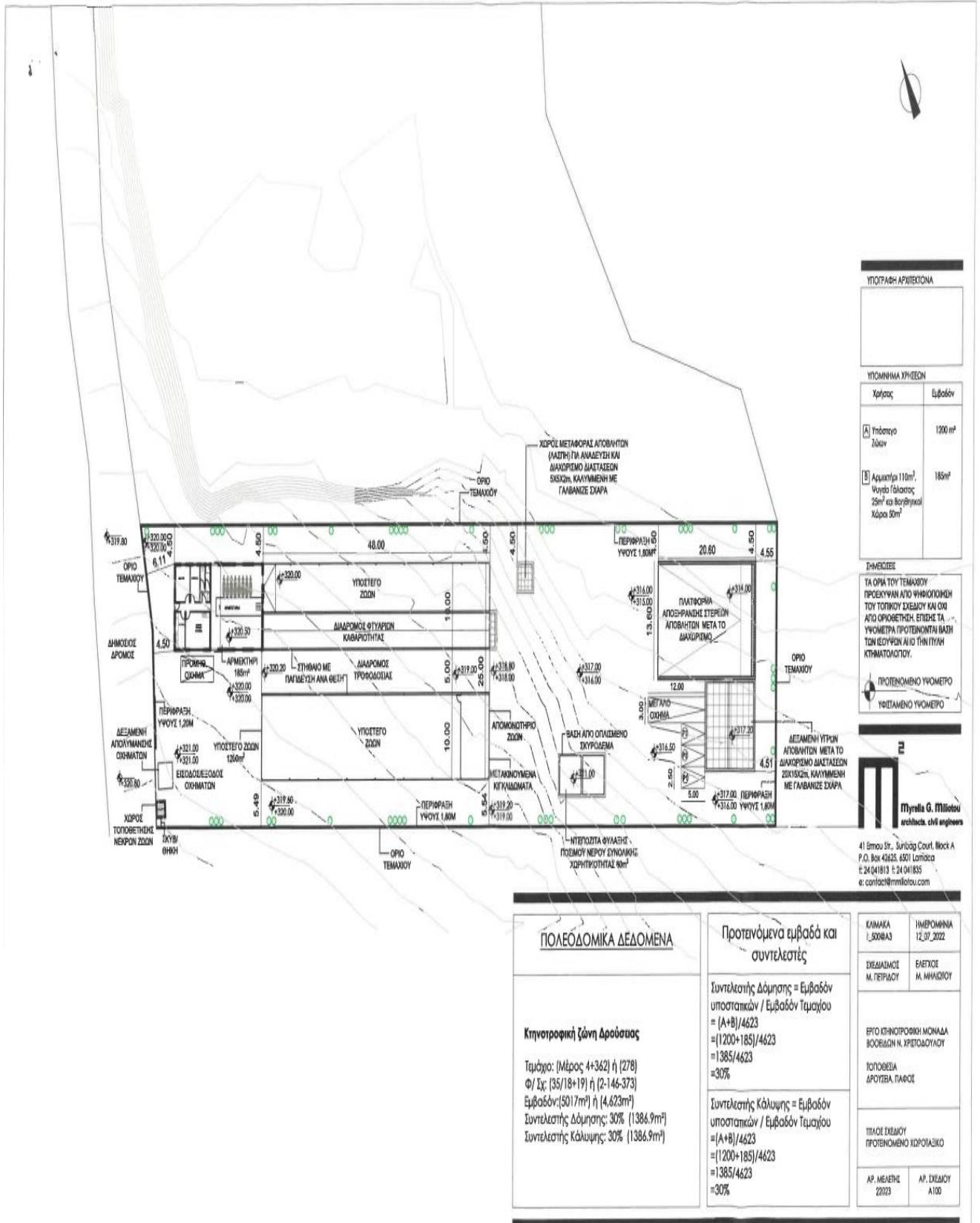

- Ε.1 Σε περίπτωση συμβάντος ή ατυχημάτων που επηρεάζει σημαντικά το περιβάλλον να τηρούνται τα ακόλουθα από τον φορέα του έργου:
- Να ενημερώνει άμεσα την αρμόδια αρχή,
  - Να λαμβάνει άμεσα μέτρα για περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την αποφυγή άλλων συμβάντων ή ατυχημάτων.
- Ε.2 Κατά την φάση κατασκευής του έργου να γίνεται κατάλληλη τοποθέτηση των προσωρινών εγκαταστάσεων υγιεινής, ώστε να μην προκαλούνται προβλήματα στο περιβάλλον.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

19 Σεπτεμβρίου, 2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ

Όροι για Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΚΚ)

που αφορούν Τεχνικά ή Οικοδομικά Έργα.

Η διαχείριση των Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΚΚ) πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των Περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους καθώς και των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2023, Κ.Δ.Π. 112/2023 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους, για την ορθολογική διαχείριση με στόχο την κατά δυνατό μεγαλύτερη ποσοστιαία επίτευξη ανακύκλωσης τουλάχιστον 70% των ΑΚΚ (κατά βάρος).

Υποχρεώσεις Ιδιοκτήτη έργου

1. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο μελετητής έχει εκτιμήσει και υπολογίσει τις ποσότητες και τα είδη των αποβλήτων κατά το στάδιο της μελέτης του έργου [Κανονισμός 5(1)(α)].
2. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός κατά το στάδιο της εκτέλεσης του έργου, παρακολουθεί και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να εφαρμοστεί το σχέδιο διαχείρισης των ΑΚΚ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 6, και τον ενημερώνει γραπτώς [Κανονισμός 5(1)(β)(i)].
3. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός με την ολοκλήρωση του έργου, πιστοποιεί την ορθή διαχείριση των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ και ενημερώνει με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 253/2023), το Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, ανάλογα με την περίπτωση [Κανονισμός 5(1)(β)(ii)].
4. Ο Ιδιοκτήτης του έργου διασφαλίζει [Κανονισμός 5(1)(γ)] ότι στις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης ενσωματώνονται:
  - i. οι όροι και οι απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου, ως αυτές διαμορφώθηκαν κατά το στάδιο της μελέτης του έργου.
  - ii. το δελτίο ποσοτήτων της κοστολόγησης της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ και
  - iii. δήλωση ότι το σχετικό ποσό για τη διαχείριση των παραγόμενων ΑΚΚ καταβάλλεται, αφού προηγουμένως έχει πιστοποιηθεί από τον επιβλέποντα μηχανικό η ορθή διαχείριση των ΑΚΚ, ο οποίος επιβεβαιώνει παράλληλα και τα στοιχεία που παρέχονται από το Συλλογικό ή το Ατομικό, Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβανομένων των υλικών που έχουν επαναχρησιμοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ του έργου.
5. Ο Ιδιοκτήτης του έργου σε περίπτωση κατά την οποία μεταβιβάσει την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ στον εργολήπτη, με σχετική σύμβαση που συνάπτει με αυτόν, διασφαλίζει ότι [Κανονισμός 5(2)(α) και (β)]:

- i. ο εργολήπτης που αναλαμβάνει την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ είναι εγγεγραμμένος σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ και
  - ii. κοστολογεί τη μεταβίβαση της ευθύνης διαχείρισης των ΑΚΚ.
6. Ο Ιδιοκτήτης του έργου σε περίπτωση κατά την οποία αναλαμβάνει ο ίδιος την ευθύνη διαχείρισης των ΑΚΚ, αναλαμβάνει, επιπροσθέτως και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις πρόνοιες του Κανονισμού 6 για τον παραγωγό ΑΚΚ/Εργολήπτης έργου [Κανονισμός 5(3)].

Υποχρεώσεις Παραγωγού αποβλήτων/Εργολήπτη

7. Ο Παραγωγός αποβλήτων/Εργολήπτης αποστέλλει το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών του έργου, γραπτή γνωστοποίηση έναρξης των εργασιών αυτού, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 214/2023) στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ που διατηρεί και λειτουργεί και να την κοινοποιεί παράλληλα στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος [Κανονισμός 6(1)(α)].
8. Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ετοιμάζει και υποβάλλει στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ που διατηρεί και λειτουργεί, σχέδιο διαχείρισης ΑΚΚ, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 252/2023), για την ορθότητα του οποίου έχει την πλήρη ευθύνη [Κανονισμός 6(1)(β)].
9. Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου συνάπτει συμφωνία με αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ΑΚΚ για παραλαβή και διαχείριση των αποβλήτων που θα παραχθούν [Κανονισμός 6(1)(β)(ν)].
10. Ο Εργολήπτης διατηρεί στο εργοτάξιο αντίγραφο του επικαιροποιημένου Σχεδίου Διαχείρισης των ΑΚΚ, το οποίο υποβλήθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ, το οποίο φέρει τη σφραγίδα του συστήματος και την ημερομηνία υποβολής του [Κανονισμός 6(1)(γ)]. Επίσης αποστέλλει αντίγραφο του Σχεδίου Διαχείρισης στο Επιβλέποντα Μηχανικό.
11. Ο Εργολήπτης οργανώνει ή συμμετέχει σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης ΑΚΚ [Κανονισμός 6 (3)] και καταβάλλει το σχετικό τέλος εγγραφής και συμμετοχής καθώς και το τέλος εξέτασης του Σχεδίου Διαχείρισης για κάθε έργο.
12. Ο Εργολήπτης χρησιμοποιεί κατά προτεραιότητα τα υλικά που έχουν ετοιμαστεί για επαναχρησιμοποίηση και τα ανακυκλωμένα υλικά στο έργο, τα οποία πληρούν τις σχετικές ευρωπαϊκές τεχνικές προδιαγραφές και τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας [Κανονισμός 6(1)(ε)].
13. Ο Εργολήπτης στην περίπτωση που εκτιμάται ότι σε έργο κατεδάφισης θα παραχθούν ΑΚΚ συνολικής ανάμεικτης μη συμπιεσμένης ποσότητας κατ' όγκο μεγαλύτερης των τριακοσίων κυβικών μέτρων (300 m³), χρησιμοποιεί τις βέλτιστες τεχνικές για την επιλεκτική κατεδάφιση, ώστε να απομακρυνθούν και να τύχουν ασφαλούς χειρισμού οι επικίνδυνες ουσίες, όπως αμιαντούχα απόβλητα, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λαμπτήρες, και να διευκολυνθούν

η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση υψηλής ποιότητας με την επιλεκτική αφαίρεση υλικών τουλάχιστον του ξύλου, των ανόργανων κλασμάτων, όπως σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα, καθώς και των μετάλλων, του γυαλιού, των πλαστικών και του γύψου, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3Α) του άρθρου 13 του Νόμου [Κανονισμός 6(4)].

14. Ο Εργολήπτης στην περίπτωση κατά την οποία ο όγκος των ΑΚΚ που εκτιμάται ότι θα παραχθεί υπερβαίνει τα τριακόσια κυβικά μέτρα (300 m³), διενεργείται στο εργοτάξιο χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το ξύλο, για τα ανόργανα κλάσματα (σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα), για τα μέταλλα, για το γυαλί, για τα πλαστικά και για το γύψο [Κανονισμός 6(1)(β)(iv)].

15. Ο Εργολήπτης μπορεί να επεξεργάζεται στο χώρο εργοταξίου στον οποίο γίνεται προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων, μη επικίνδυνα ΑΚΚ με κωδικούς 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 03 02, 17 05 04 και 17 05 06, με τη χρήση σπαστήρα, κόσκινου ή μηχανήματος άλεσης ασφάλτου μόνο σε περίπτωση κατά την οποία φορέας διαχείρισης είναι κάτοχος πιστοποιητικού καταχώρισης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων για επεξεργασία στο χώρο παραγωγής των αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Νόμου και νοουμένου ότι η εν λόγω επεξεργασία αφορά αποκλειστικά τα απόβλητα του έργου για το οποίο λειτουργεί το εργοτάξιο. [Κανονισμός 7(1)].

16. Ο Εργολήπτης σε περίπτωση κατά την οποία ο χώρος εργοταξίου χωροθετείται εκτός του χώρου στον οποίο εκτελείται το έργο ή σε περίπτωση κατά την οποία συνορεύει με τον χώρο στον οποίο εκτελείται το έργο, μπορεί να εξασφάλιση έγκριση του χώρου εργοταξίου από την αρμόδια αρχή τοπικής διοίκησης με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 215/2023). Νοείται ότι, ο χώρος εργοταξίου δεν δύναται να βρίσκεται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο εκτελείται το έργο [Κανονισμός 7(2)].

17. Ο Εργολήπτης μπορεί να διαχειριστεί (συλλέξει/μεταφέρει ή επεξεργαστεί επι τόπου τα καθαρά ΑΚΚ) ο ίδιος απόβλητα μόνο αν κατέχει ανάλογο Πιστοποιητικό Καταχώρισης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων.

Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Κατόχους Πιστοποιητικού για τη συλλογή και μεταφορά των ρευμάτων αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο, οι οποίοι θα τα μεταφέρουν σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ΑΚΚ. Κατά την παράδοση των Αποβλήτων στην Εγκατάσταση ο Φορέας Διαχείρισης της εγκατάστασης των αποβλήτων υπογράφει το Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης. Ο μεταφορέας παραδίδει το ροζ στέλεχος σε αυτόν και στη συνέχεια ο Φορέας Διαχείρισης έχει την ευθύνη να επιστρέψει πλήρως συμπληρωμένο και υπογραμμένο αντίγραφο του Εντύπου, στον Παραγωγό του αποβλήτου εντός τριών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους.

18. Διασφαλίζει την μεταφορά των παραγομένων αποβλήτων σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση σύμφωνα με τον όρο (θ).

19. Σε περίπτωση που τα παραγόμενα χώματα και πέτρες δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και:

- i. πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση ΑΚΚ κατόχους Πιστοποιητικού, καταχωρημένους στο μητρώο Διαχειριστών Αποβλήτων για Συλλογή-Μεταφορά.
- ii. Εναλλακτικά τα παραγόμενα ΑΚΚ (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών χωμάτων που δεν προέρχονται από ρυπασμένες περιοχές και δεν περιέχουν επικίνδυνες ουσίες) μπορούν να αξιολογούνται από διαπιστευμένο εργαστήριο και εφόσον τηρούν το Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο CYS EN 13242:2002+A1:2007 ή τηρούν το περί του Καθορισμού των Επίπεδων των Βασικών Απαιτήσεων Ορισμένων Προϊόντων Δομικών Κατασκευών Διάταγμα του 2011 (ΚΔΠ 164/2011) και φέρουν έγγραφο Δήλωσης Επιδόσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκεκριμένη χρήση που καθορίζεται στο πρότυπο και δεν θεωρούνται απόβλητα.

Για την ορθή εφαρμογή το πιο πάνω καλούνται οι άμεσα εμπλεκόμενοι (Ιδιοκτήτης έργου ή/και Εργολήπτης) να αποτείνονται στις αρμόδιες αρχές (Τεχνικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών) για περισσότερες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίσουν την καταλληλότητα των προϊόντων τους, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία. Σημειώνεται ότι οι κάτοχοι Κινητού Σπαστήρα κατά την επεξεργασία των καθαρών ΑΚΚ. ή/και καθαρών χωμάτων έχουν υποχρέωση να εκδίδουν σήμανση CE σύμφωνα με το άρθρο 4 («...ο κατασκευαστής καταρτίζει δήλωση απόδοσης όταν το εν λόγω προϊόν διατίθεται στην αγορά») του Κανονισμού 305/2011/ΕΕ από την στιγμή που υπάρχουν Εθνικές διατάξεις και δεν μπορεί να παρεκκλίνει εφαρμόζοντας το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού.

20.Ο Εργολήπτης να υπογράφει το σχετικό Έντυπο **Αναγνώρισης και Παρακολούθησης** (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα με την υπογραφή του Φορέα Εκμετάλλευσης.

Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Επιβλέποντα Μηχανικό του έργου για την πιστοποίηση της ορθής διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το κανονισμό 5(1)(β)(ii) ή όποτε του ζητηθούν.

1. Διαχείριση Αμιαντούχων Αποβλήτων

1. Οι εργασίες συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων να εκτελούνται από κάτοχο έγκυρου Πιστοποιητικού Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που να περιλαμβάνει κωδικούς αποβλήτων που προκύπτουν από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις ή άλλες δραστηριότητες και που εμπίπτουν στην Κατηγορία Αποβλήτων 1706 για «Μονωτικά Υλικά και Υλικά Δομικών

Κατασκευών που περιέχουν Αμίαντο», με βάση το περί Αποβλήτων (Κατάλογος Αποβλήτων) Διάταγμα του 2020.

2. Ο Παραγωγός/Εργολήπτης να εξασφαλίσει συμφωνία συνεργασίας καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών, με αδειοδοτημένη εγκατάσταση αξιοποίησης ή διάθεσης των αμιαντούχων υλικών πριν την έναρξή του έργου την οποία θα κοινοποιήσει στον Ιδιοκτήτη του έργου και στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος πριν την έναρξη των εργασιών του.
3. Σύμφωνα με το περί Αποβλήτων (Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων) Διάταγμα του 2020 (Κ.Δ.Π. 312/2020), κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι παραγωγός ή/και κάτοχος επικίνδυνων αποβλήτων υποχρεούνται όπως εγγραφεί στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) για όλες τις δραστηριότητες τους και να δηλώνει τα στοιχεία για τη διαχείριση αποβλήτων του ηλεκτρονικά, μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε έτους, για το προηγούμενο έτος.
4. Σε περίπτωση που ο Εργολήπτης θα προχωρήσει σε μεταφορά και διάθεση των αποβλήτων που περιέχουν αμίαντο σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού τότε να εξασφαλιστεί εκ των προτέρων Έγκριση από τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος και να ακολουθήσει τις απαιτούμενες πρόνοιες της Σύμβασης της Βασιλείας και των Ευρωπαϊκών Κανονισμών 1013/2006/ΕΚ και 1418/2007/ΕΚ, σχετικά με τη διασυνοριακή μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους.

Τμήμα Περιβάλλοντος

Σεπτέμβριος 2023